Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U102892

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-06-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Самощук Оксана Петрівна
2. Samoshchuk Oksana P.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 19.00.07

Назва наукової спеціальності: Педагогічна та вікова психологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 05-05-2021

Спеціальність за освітою: Практична психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.453.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, буд. 2, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, буд. 2, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 15.21

Тема дисертації:

1. Інваріантні психологічні особливості динаміки творчого процесу

2. Invariant psychological features of the creative process dynamics

Реферат/анотація:

1. У дисертаційному дослідженні проаналізовано основні підходи та методології для розв'язання поставлених завдань з проблеми динаміки творчого процесу. Оскільки об'єктом вивчення стала творча діяльність видатних митців, підбір методологічної бази наукового дослідження було здійснено, виходячи з наступних умов: ретроспективність дослідження та феноменологічність. Таким чином, було підібрано групу методів, які відносяться до якісного дослідження. Реалізовано теоретичний аналіз категорій «творчість» та «творчий процес»; розглянуто центральні концепції та теорії творчості; реалізовано класифікацію творчості як діяльності на основі критерію професійності. Здійснено теоретичний вклад в розробку авторського термінологічного апарату, в якому розглянуті наступні поняття: здібності; тимчасовий та стійкий інтерес; інтуїція; функції інтуїції у творчому процесі; підсвідомий елемент творчості; творчість; творчий продукт; катарсис; інсайт та натхнення. У роботі представлені результати дослідження рис особистості та загальні

психологічні особливості творчого процесу видатних митців на основі комплексного аналізу інформації об'єктивного та суб'єктивного характеру. В результаті дослідження вивчений взаємозв'язок внутрішніх структур особистості з формою і змістом творчого акту та продуктів творчості. Були виділені спільні риси психологічного портрету досліджуваних митців, а саме: підвищена емоційна чутливість та наявність дитячих психологічних травм; особлива чутливість модальностей сприйняття, які відповідали здібностям творців; прояви перфекціонізму у творчості; ознаки біполярного розладу (маніакально-депресивного синдрому); відсутність інтересу до слави та інші. Додатково встановлені основні психологічні механізми творчого процесу. Серед таких варто виділити наступні: вибір вузького жанру мистецтва, в якому творили досліджувані, визначався захопленнями юнацького віку або враженнями з дитинства; центральною темою творчості індивідуальним стилем, стають інтенсивні та часто травматичні переживання дитинства; зміст творчих доробків митців часто носить автобіографічний характер; встановлено існування феномену відвертості у художній творчості; інтенсивні емоції (переживання) стають основою творчого процесу та продукту; через певні психологічні механізми вкладена у художній твір емоція здійснює відповідний вплив на реципієнта. Розуміння глибинних процесів, які закладені у феномені творчості, дає змогу побудувати ефективні стратегії розвитку обдарованої молоді в освітньому процесі, а також розробляти індивідуальні автодидактичні тренінги чи рекомендації.

2. The dissertation analyzes the main approaches and methodologies of solving the assigned tasks on the issue of the creative process dynamics. Since the paper is aimed to research on the creative activity of outstanding artists, the selection of the methodological basis for scientific investigation is carried out according to the following conditions: retrospective and phenomenological nature of analysis. Thus, a group of methods related to qualitative research is selected. The scientific novelty of the study provides the application of the author's strategy for qualitative research. It is implemented through information from the source base being divided into objective and subjective (with different degrees of subjectivity). The following facts are considered as objective: cultural and historical conditions of life and work of the subjects, biographical information containing data on micro events and other external factors that influenced the artists' personality and creativity. Data that include a personal interpretation of events by the subjects themselves (autobiographical facts) or by their biographers, relatives or acquaintances, and that reveal qualitative features of creativity, personality, and significance of the events – are considered as subjective. This group also includes analysis and interpretation of the creative process and its results. Furthermore, a theoretical contribution is made due to the author's own concepts and terms being formulated and defined, among which the following are considered: abilities; temporary and persistent interest; intuition; functions of intuition in the creative process; subconscious element of creativity; creativity; work of art; catharsis; insight and inspiration. In the paper, a theoretical analysis of the categories "creativity" and "creative process" is also carried out; the central concepts and theories of creativity are reviewed; the classification of creativity as an activity based on the criterion of professionalism is presented. The thesis presents the results of a study on personality traits and general psychological characteristics of the creative process of outstanding artists based on a comprehensive analysis of information of an objective and subjective nature. As a result of research, the relationship between the internal structures of the personality and the form, as well as the content of the creative act and works of art, is studied. The general features of the psychological profile of the analysed creative people are identified, namely: high emotional sensitivity and traumatic childhood experience; special sensitivity of perception modalities that corresponded to the artists' abilities; perfectionism in creativity; signs of bipolar disorder (manic depressive illness); no interest in fame, and others. In addition, the main psychological mechanisms of the creative process are established. Among such mechanisms the following should be emphasized: the artists' choice of the narrow genre of art is determined by their interests at young age or childhood impressions; intense and often traumatic childhood experience become the central theme of artists' creativity, their original and individual style; the content of creative works is often autobiographical; the phenomenon of being candid in artistic expression is established; intense emotions (experience) are the basis of the creative process and its products; via certain psychological mechanisms, the emotion embedded in the work of art exerts a corresponding influence on the recipient. Understanding of the deep processes that are inherent in the

phenomenon of creativity make it possible to further enhance the programs and strategies of teaching the gifted youth. Certain theoretical aspects of psychological mechanisms of creativity contribute to the development of training programmes for increasing motivation and encouraging deeper disclosure of people's creative abilities. The results of the study could be implemented in the following disciplines: personality psychology, psychology of creativity, general psychology, mental hygiene (psychohygiene). Furthermore, the findings of the study can be used in providing psychological counselling to creative artists who are in a state of creativity crisis or experiencing writer's block.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Моляко Валентин Олексійович
2. Moliako Valentyn O.

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костюченко Олена Вікторівна

2. Kostiuchenko Olena V.

Кваліфікація: д.психол.н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сторож Олена Василівна

2. Storozh Olena V.

Кваліфікація: к.психол.н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Моляко Валентин Олексійович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Сердюк Людмила Захарівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.